

Снесар Г.А., Лісна А.Г.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Стан цифрової логістики на вітчизняному ринку після пандемії

annasnesar@gmail.com

Вступ. Як свідчить світова практика, на сьогоднішній день логістика активно розвивається та змінюється під впливом глобальних тенденцій і цифрової трансформації ринку. Її прогресивний розвиток – потужний драйвер розвитку економіки в цілому.

Необхідність цифровізації логістики також обумовлена вимогами великих компаній, для яких важливо, щоб продукція надходила до замовників швидше і з меншими витратами і при цьому забезпечувалися гарантії захисту ланцюгів постачань від потрапляння фальсифікованої продукції. У зв'язку з цим, дослідження стану цифрової логістики у вітчизняних ланцюгах постачань, особливо в умовах пандемії коронавірусу, набуває особливої актуальності.

Метою нашого дослідження є діагностика стану цифрової логістики на вітчизняному ринку після пандемії.

У процесі дослідження використовувалися методи: наукової абстракції; монографічного та системного аналізу.

Як свідчить результати проведених наукових досліджень, прискорене впровадження цифрових рішень у сфері логістики стало відповіддю вітчизняному бізнесу на умови, створені обмеженнями через пандемію COVID-19. Прийняті кроки дозволили окремим підприємствам зрости за обсягами вантажів на вітчизняному ринку до 60%. При цьому значно зріс рівень сервісу і швидкість їх роботи. За прогнозами учасників ринку, тренд на автоматизацію, а також переклад всіх можливих операцій в онлайн-простір продовжиться. Важливим напрямком розвитку на вітчизняному ринку в 2022 р. стане e-commerce.

Так, наприклад. пандемія коронавірусу значно прискорила розвиток, впровадження і використання цифрових додатків в сфері вітчизняних вантажоперевезень.

Частка вантажоперевезень, оформлених за допомогою цифрових сервісів, на Укрзалізниці з початку 2021 р. збільшилася до 97%. У січні-лютому 2021 р. на Укрзалізниці 97% документів на перевезення вантажів було оформлено із застосуванням електронного підпису: це на 9% більше, ніж за аналогічний період 2020 р.

Учасники вітчизняного ринку визнають, що використання нових технологічних рішень дозволяє серйозно підвищувати рівень їх сервісу. Наприклад, після впровадження QR-кодування на своєму терміналі ПАТ «КВК «Рапід» (м. Київ) транспортна компанія ТОВ «Агротеп» втричі збільшила швидкість обробки вантажів і скоротила долю пересорта до рівня менше 0,001%.

Однією з основних тенденцій 2020 р., яка відбилася на вітчизняному ринку вантажоперевезень, стало нарощування обсягів закупівель через інтернет-магазини і розвиток доставки до дверей. Активно йде розвиток онлайн-сервісів для клієнтів завдяки розвитку e-commerce, активізувалися маркет-плейси у регіонах – вони розширюють мережу розподільних центрів.

Стрімке збільшення замовлень в інтернет-магазинах сприяло зростанню попиту на доставку. Особливо від терміналів до адреси клієнта. Закономірно збільшився і об'єм замовлень на постачання у великі маркет-плейси. Щоб забезпечити швидку та безпроблемну доставку до розподільних центрів онлайн-ритейлерів, потрібно запропонувати таке логістичне рішення, що дозволить клієнтам здавати вантаж за правилами маркет-плейсів, не боячись відмов. У результаті відсоток повернення вантажів у постачальників онлайн-ритейлерів може скоротитися до 5 разів.

Впровадження і розширення використання нових технологічних рішень на вітчизняному ринку, призвело до того, що виросла потреба у майданчиках для зберігання великих масивів даних. На даний момент компанії ведуть декілька проектів, де застосовується метод Big Data. Збір даних з транспортних засобів і

GPS-трекерів дозволяє аналізувати манеру водіння водія і стан машин. На підставі аналізу формуються рекомендації для безпечнішого та більш економічного руху тощо.

Результати проведених наукових досліджень, дозволили виділити наступні завданнями цифрової логістики: підвищення якості і точності виконання замовлень клієнтів; підвищення надійності функціонування діяльності суб'єктів господарювання; підвищення рівня безпеки та захищеності ланцюгів постачань; зниження логістичних витрат і втрат; зменшення ризиків, пов'язаних з попаданням до ланцюга постачань фальсифікованої та контрафактної продукції; підвищення прозорості логістичних бізнес-процесів і, як наслідок, підвищення довіри між суб'єктами господарювання; підвищення рівня приватності і захищеності інформації, яка є комерційною таємницею, всіх суб'єктів господарювання; усунення логістичних операцій, які не додають цінності для клієнтів тощо.

Висновки. Отже, підвищення рівня цифровізації діяльності учасників ринку логістичних послуг дозволяє відповідати зростаючим вимогам до постачань, здійснювати свою діяльність ефективно, прозоро, точно в термін, стимулювати логістичних операторів до підвищення процесів ефективності та впровадження інноваційних технологій. Цифровізація логістики дає можливість прискорювати прийняття та реалізацію рішень на прискорення постачань, що, як наслідок сприяє прискоренню оборотності активів.